

Набий соллаллоҳу алайҳи васалламдан кейинги умматнинг энг афзали

14:01 / 03.10.2025 1618

يَفَمَلَسَوُهَيَلَعُهُلَلَايَلَصِيْبِنَلَاغَمُتُنُكَبَلَاقُهُنَعُهُلَلَايَضَرِيَسُوْمِيْبَأَنَع
هَيَلَعُهُلَلَايَلَصِيْبِنَلَلَاقَفَحَتَفَتَسَافَلُجَرَءَاغَفَنِيَدَمَلَلِنَاطِيحِنَمِطِيَأَح
لَاقَامَبُهُتَرَشَبَفِرُكَبُوبَأَاذِفُهُلُتَحَتَفَفُهُنَجَلَابُهُرَشَبَوُهُلُحَتَفَا:مَلَسَو
يَبِنَلَلَاقَفَحَتَفَتَسَافَلُجَرَءَاغَمُتُهُلَلَايَمَحَفَمَلَسَوُهَيَلَعُهُلَلَايَلَصِيْبِنَلَلَا
رُمُعُهُوَأَذِفُهُلُتَحَتَفَفُهُنَجَلَابُهُرَشَبَوُهُلُحَتَفَا:مَلَسَوُهَيَلَعُهُلَلَايَلَص
لُجَرَءَاغَمُتُهُلَلَايَمَحَفَمَلَسَوُهَيَلَعُهُلَلَايَلَصِيْبِنَلَلَاقَامَبُهُتَرَبَحَأَف
يَوَلَبِيَلَعُهُنَجَلَابُهُرَشَبَوُهُلُحَتَفَا:مَلَسَوُهَيَلَعُهُلَلَايَلَصِيْبِنَلَلَايَلَقَف
هَيَلَعُهُلَلَايَلَصِيْبِنَلَلَاوُسَرَلَاقَامَبُهُتَرَبَحَأَفُنَامُتُعَاذِفُهُتَحَتَفَفُهُبِيَصُت
يَذِمُّرَّتَلَاوِنَاخِيَّشَلَاهَاوَرُنَاغَمُتُسُمَلَاهَلَلَا:لَاقَمُتُهُلَلَايَمَحَفَمَلَسَو

Абу Мусо розияллоҳу анҳудан ривоят қилинади:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг замонларида Абу Бакрга ҳеч кимни тенг кўрмас эдик. Сўнгра Умарга, сўнгра Усмонга. Кейин эса Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг саҳобаларини бир-бирларидан афзал қилишни тарк қилар эдик».

Бухорий, Абу Довуд ва Термизий ривоят қилганлар.

Бу ривоятда эса мазкур уч буюк саҳобийнинг Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам замонларидаёқ бошқалардан афзал кўрилгани аниқ экани таъкидланмоқда. Бундан ҳазрати Усмон ибн Аффон розияллоҳу анҳунинг Ислом умматида учинчи шахс эканликларига яна бир ишончли далил оламиз.

سَيَّبَنَّ لِلْمُؤْمِنِ لَصْفًا، يَحْمَلُ سَوَءَ مَا يَلْعَلُ لِيَصِلَ إِلَى الْوَسْرَةِ لَوْ قَرَأْتُ لَأَقُولُ: لَقَدْ عَوَّ
دُواذُ وَبَأْهُ أَوْر. يُنَامُ ثُعْمُثٌ، رَمُعٌ مُمْتٌ، رَكْبٌ وَبَأْهُ دَعَبٌ مَلَسَ وَهِيَ لَعْلُ إِلَى
هُرْكَتِي الْفَلَكِ دَلَسَ وَهِيَ لَعْلُ لِيَصِلَ إِلَى الْوَسْرَةِ دَاوِي نَارَبَّ طَلَاو.

Яна ўша кишидан ривоят қилинади:

«Расулуллоҳ соллаллоҳу алайҳи васаллам тириклик чоғларидаёқ «Набий соллаллоҳу алайҳи васалламнинг ўзларидан кейин умматларининг энг афзали Абу Бакр, сўнгра Умар, сўнгра Усмон розияллоҳу анҳум», дер эдик».

Абу Довуд ва Тобароний ривоят қилганлар ва:

«Набий соллаллоҳу алайҳи васаллам буни эшитар эдилар ва инкор қилмас эдилар»ни зиёда қилган.

Ибн Умар розияллоҳу анҳунинг ушбу ривоятларида саҳобаи киромларнинг Усмон ибн Аффон розияллоҳу анҳуни учинчи ўринга қўйишларидан Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам ҳам хабардор эканликлари ва бу ишга ўз розилиklarини тасдиқлаганликлари равшан кўриниб турибди. Бу омил жуда ҳам кучли бўлиб, ҳазрати Усмон ибн Аффон розияллоҳу анҳунинг фазллари ҳақидаги шак-шубҳага ҳеч қандай ўрин қолдирмайди.

«Ҳадис ва ҳаёт» китобининг 22-жузидан олинди

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Дин ишлари бўйича қўмитанинг 2020 йил 10 мартдаги 1801-сонли хулосаси асосида тайёрланди.